

An Investigation of Servicization and Varieties of Development in Turkey at NUTS-2 Level

Furkan Börü

Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Turkey
furkanboru@gmail.com

Emine Tahsin

İstanbul University, Turkey
tahsin@istanbul.edu.tr

Abstract:

In Turkey, the economic growth in the 2000s includes many facts that consist of significant changes in the structure of production and employment. One of the main topics in which this phenomenon is examined is related to the analysis of structural transformation dynamics and how this fact is realized on the regional scale. In the study, this basic framework of the discussion is taken into account. Therefore, at the NUTS-2 level in Turkey, the paper focus on the analysis of the change in the percentage shares of employment and the percentage share of value added of the three main sectors (agriculture, industry, service) between the years of 2004 and 2020. In this context, shift share analysis is used for the analysis of structural change. The shift share analysis is among the most common methods used for the analysis of structural transformation and especially for the detection of deindustrialization. Through this method, the variation in sectoral structures in terms of production or employment over time, both within and between sectors, and the effects of this change on the whole economy in general can be described. Thus, in the regions of Turkey, which constitute the analysis unit of the study, the effects of the employment change in the three main sectors, both within the region and at the national level, can be analyzed. In the second stage of the study, based on the findings obtained as a result of this analysis method, emerging typology of varieties of development at regional scale is classified. In this context, Sen's (2020) approach that structural transformation can reveal varieties of development is taken into account and the question of whether structural transformation reveals varieties of development that evolve from agriculture to industry or directly from agriculture to the service sector will be investigated.

Keywords: Structural transformation at a regional level in Turkey, deindustrialization, shift share analysis, servicization, varieties of economic development

JEL Codes: O14,O15,R11,L6,L8,J2

Türkiye’de NUTS-2 düzeyinde “hizmetleşme” ve kalkınma biçimlerinin analizi

Özet

Türkiye özelinde 2000’li yıllardaki büyüme süreci üretim ve istihdam yapısında önemli değişimleri kapsayan birçok olguyu barındırmaktadır. Bu olgunun irdelendiği temel başlıklardan biri de yapısal dönüşüm dinamiklerinin analizi ve bunun bölgesel ölçüğe ne şekilde yansıdığı ile ilgilidir. Çalışmada söz konusu tartışmanın temel çerçevesi dikkate alınmaktadır. Buna göre Türkiye’de NUTS-2 düzeyinde 2004-2020 yılları arasındaki üç temel sektörün (tarım, sanayi, hizmet) istihdam yüzde payları ile katma değer yüzde paylarının değişiminin analizine odaklanılmaktadır. Bu kapsamda, yapısal değişimin analizi amacı ile pay değişim analizi kullanılmaktadır. Pay değişim analizi yapısal dönüşümün analizi ve özellikle sanayisizleşme olgusunun saptanması amacı ile kullanılan en yaygın yöntemler arasında yer almaktadır. Bu yöntem aracılığıyla, zaman içerisinde üretim ya da istidam açısından sektörel yapılardaki farklılaşmanın, gerek sektörler içinde gerekse sektörel arasındaki değişimi ve söz konusu değişimin genel olarak ekonominin bütününe etkileri tasvir edilebilmektedir. Böylelikle çalışmanın analiz birimini oluşturan Türkiye bölgelerinde, üç temel sektördeki istihdam değişiminin gerek bölge içinde gerekse ulusal düzeydeki etkileri analiz edilebilmektedir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise bu analiz yöntemi sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak, bölgesel ölçekte ne tür kalkınma biçimlerinin ortaya çıktığı tartışılmaktadır. Bu kapsamda, Sen’in (2020) yapısal dönüşümün farklı kalkınma biçimleri ortaya çıkarabileceği yaklaşımı dikkate alınmakta, yapısal dönüşümün tarımdan sanayiye, ya da doğrudan tarımdan hizmet sektörüne evrilen kalkınma biçimlerini ortaya çıkarıp çıkarmadığı sorusuna yanıt aranmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye bölgelerinde yapısal dönüşüm, sanayisizleşme, pay değişim analizi (shiftshare), hizmetleşme, kalkınma biçimleri

JEL Kodları: O14,O15,R11,L6,L8,J2